

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมเป็นผลิตผลของมนุษย์ เป็นงานสร้างสรรค์ด้วยศิลปะการใช้ภาษา มีเนื้อเรื่อง และโวหารที่ให้ความรู้ ความคิด และความสะเทือนใจเป็นอย่างดี แบ่งได้เป็น ๓ ประเภท (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. ๒๕๔๖ : ๑) คือ ประเภทบันเทิงคดี ประเภทสารคดี และประเภทตำราความรู้ ซึ่งสายทิพย์ นุกูลกิจ (๒๕๔๓ : ๒๓๔-๒๔๓) กล่าวว่า งานเขียนบันเทิงคดีมีเนื้อหาให้ความเพลิดเพลิน งานเขียนสารคดี มุ่งให้สาระ ข้อเท็จจริง ความรู้และความคิดเห็นเป็นประการสำคัญ และให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินจากศิลปะการเขียนของผู้แต่งไปพร้อมกันด้วย สอดคล้องกับที่ ชลอร รอดลอย (๒๕๔๔ : ๓-๕) อธิบายว่า สารคดีคืองานประพันธ์ร้อยแก้วที่ผู้เขียนมุ่งที่จะเสนอความรู้และความจริงเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ เป็นหลัก เพื่อให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลินไปพร้อม ๆ กันด้วย โดยเขียนเป็นบทความที่มีลักษณะสั้น ๆ พิมพ์ในนิตยสารหรือหนังสือพิมพ์ ส่วนงานเขียนประเภทตำราความรู้ให้ข้อเท็จจริงและความรู้อย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงความเพลิดเพลิน

วรรณกรรมประเภทสารคดีมีลักษณะและจุดมุ่งหมายแตกต่างจากประเภทบันเทิงคดีและประเภทตำราความรู้ ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลินไปพร้อมกัน โดยมีรูปแบบการเขียนที่เขียนเป็นสารคดีท่องเที่ยว สารคดีชีวประวัติ สารคดีประกอบวิชาการแขนงต่าง ๆ บทความ บทวิจารณ์ บันทึก จดหมาย (พระราชหัตถเลขา) ฯลฯ (สายทิพย์ นุกูลกิจ. ๒๕๔๓ : ๒๓๔-๒๔๓) โดยผู้เขียนจะจัดระเบียบความคิดในการนำเสนอ ผสมผสานในการถ่ายทอดที่ตอบสนองต่อความสนใจใฝ่รู้ของผู้อ่านเพื่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญา (ถวัลย์ มาศจรัส. ๒๕๓๘ : ๒๐) ดังนั้น สารคดีแต่ละรูปแบบจึงให้ความรู้ ความจริง ทรรศนะ ความคิดเห็นที่ต้องเป็นที่พอใจของผู้อ่าน (ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. ๒๕๓๗ : ๒๗-๒๘)

สายทิพย์ นุกูลกิจ (๒๕๔๓ : ๒๓๑-๒๓๓) กล่าวว่า ผู้อ่านส่วนใหญ่มักสนใจอยากรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสถานที่และสิ่งต่าง ๆ ในต่างแดนอยู่เสมอ จึงมีงานเขียนประเภทสารคดีท่องเที่ยว ซึ่งมีเนื้อหาเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการบันทึกประสบการณ์การท่องเที่ยวของผู้เขียน หรือเป็นการบันทึกประสบการณ์การพำนักอยู่ในต่างประเทศชั่วระยะเวลาหนึ่งของผู้เขียน ซึ่งนิยมหยิบยกแง่มุมของสิ่งที่พบเห็นในที่ต่าง ๆ มาเสนอให้ผู้อ่านทราบตามสภาพที่เป็นอยู่จริง พร้อมทั้งแทรกทรรศนะส่วนตัวที่น่าสนใจของผู้แต่งลงไว้ด้วย สอดคล้องกับ ถวัลย์ มาศจรัส (๒๕๓๘ : ๒๕) และ

ทวิศักดิ์ ญาณประทีป (๒๕๓๗ : ๒๘) ซึ่งกล่าวว่าสารคดีท่องเที่ยว (Travel Features) เป็นการนำเรื่องราวที่พบเห็นจากการท่องเที่ยวมาเขียนถึงในแง่มุมต่าง ๆ ตามแต่ทัศนคติของแต่ละคน และอาจเป็นการท่องเที่ยวเมืองสำคัญต่าง ๆ หรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มักเขียนเป็นเชิงแสดงแง่คิดจากการท่องเที่ยว ให้ผู้อ่านได้ทราบโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ค่าใช้จ่าย และผลที่ได้รับ

วิภา อุตมฉันทน์และคนอื่น ๆ (๒๕๔๘ : ๖-๗) อธิบายว่า การเดินทางท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ตั้งแต่ครั้งอดีต มนุษย์เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน บางคนเดินทางเพื่อแสวงหาภูมิปัญญาใหม่ให้กับครอบครัว บางคนเดินทางเพื่อครอบครองดินแดนของคนอื่นและแสวงหาความมั่งคั่งร่ำรวยให้กับตนเอง บางคนก็ชอบที่จะเดินทางเพื่อแสวงหาประสบการณ์ สร้างความตื่นตาตื่นใจกับสิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่เคยพบเห็น และบันทึกไว้เป็นวรรณคดี ทุกอารยธรรมมักมีวรรณคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเดินทางไปในโลกกว้างของตัวเอง พรรณนาให้เห็นถึงความยากลำบากของวีรบุรุษ ซึ่งผลบุญก็ไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายบางอย่างที่ตั้งไว้ในชีวิต บางเรื่องก็พรรณนาถึงความงดงามราวเทพนิยายของดินแดนอันไกลโพ้น เรื่องราวเหล่านี้มีส่วนกระตุ้นจินตนาการของมนุษย์ และเป็นแรงจูงใจให้มนุษย์ออกเดินทางไปยังดินแดนอื่นที่ไม่ใช่ถิ่นกำเนิดของตน จึงเกิดวรรณคดีบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางตั้งแต่สมัยโบราณ เช่น วรรณคดีนิราศ ต่อมาได้รับอิทธิพลจากตะวันตก รูปแบบการเขียนได้พัฒนาเป็นความเรียงร้อยแก้ว และยกย่องว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงริเริ่มงานเขียนรูปแบบใหม่ ซึ่งปัจจุบันนี้เรียกว่าสารคดีท่องเที่ยว (สรตี ใจสอาด ๒๕๔๒ อ้างถึงใน วรรณศิริ ตั้งพงศศิริ. ๒๕๔๔ : ๑)

ปราณี สุรสิทธิ์ (๒๕๔๑ : ๓๔๓) กล่าวว่า การเผยแพร่สารคดีท่องเที่ยวในปัจจุบันมี ๒ ลักษณะ ลักษณะแรกเป็นงานเขียนเพื่อลงพิมพ์ในนิตยสาร วารสาร หรือหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งมีทั้งเรื่องสั้น ๆ จบในฉบับ และที่เขียนต่อเนื่องเป็นเรื่องยาว ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายจะแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยตรง หรือมุ่งจะเล่าประสบการณ์การท่องเที่ยวของผู้เขียนขณะเดินทางไปยังที่ต่าง ๆ ลักษณะที่สองก็คือการพิมพ์จำหน่ายเป็นเล่ม วิธีนี้ผู้เขียนมักตั้งเป้าหมายไว้ก่อนว่าจะเขียนเรื่องอะไร ไปทำนองใด แล้วก็ลงมือเขียนเกี่ยวกับเรื่องนั้นโดยละเอียดทุกแง่มุม และพิมพ์ออกมาเป็นเล่มเพื่อจัดจำหน่ายทันที หรือจะใช้วิธีนำเรื่องที่เขียนลงเป็นตอน ๆ อย่างต่อเนื่องในนิตยสารมารวมพิมพ์เป็นเล่มภายหลังก็ได้ เรื่องราวในสารคดีท่องเที่ยวมีทั้งการเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้เป็นประเทศที่ผู้เขียนสารคดีนิยมไปท่องเที่ยว ดังเช่น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเยือนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการรวม ๒๐ ครั้ง และมีพระราชนิพนธ์ในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวนถึง ๑๐ เรื่อง ได้แก่ ย่ำแดนมังกร (พ.ศ. ๒๕๒๔) มุ่งไกลในรอยทราย (พ.ศ. ๒๕๓๓) เกล็ดหิมะในสายหมอก (เล่ม ๑-๕) (พ.ศ. ๒๕๓๗) ได้เมฆที่เมฆใต้ (พ.ศ. ๒๕๓๘) เย็นสบาย ชายน้ำ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กิ่นถิ่นจีนใหญ่ (พ.ศ. ๒๕๔๑) เจียงหนานแสนงาม (พ.ศ. ๒๕๔๓)

หวงเหออู่อารยธรรม (พ.ศ. ๒๕๔๔), เมื่อข้าพเจ้าเป็นนักเรียนนอก (พ.ศ. ๒๕๔๔), ต้นน้ำภูเขา และ ป่าทราย (พ.ศ. ๒๕๔๘)

นอกจากนี้ ยังมีนักเขียนคนอื่น ๆ อีกจำนวนมาก เช่น ดวงใจ เขียนสารคดีเรื่อง “จีน หลายมิติ” (พ.ศ. ๒๕๔๕) และเรื่อง “Unseen China : นึกเส้นทางเมืองจีน” (พ.ศ. ๒๕๕๐), วิภา อุดมฉันทน์ เขียนเรื่อง “เรื่องจริงจากจีน” (พ.ศ. ๒๕๔๘), เมธาวุฒิ พีรพรวิฑูร เขียนเรื่อง “ย่านแดนมังกร ภาคพิสดาร” (พ.ศ. ๒๕๔๘), วริษฐ สัมทองกุล เขียนเรื่อง “รองเท้าบนรอยทราย” (พ.ศ. ๒๕๔๘), วราห์ วรเวช เขียนเรื่อง “เที่ยวจีน” (พ.ศ. ๒๕๕๐), สมพงษ์ งามแสงรัตน์ เขียนเรื่อง “ลอยไปในก้างตัง” (พ.ศ. ๒๕๕๑), เรวัต อริยกุลชัย เขียนเรื่อง “ถนนหมื่นลี” (พ.ศ. ๒๕๕๑), สุเมธ แสงนิ่มนวล เขียนเรื่อง “ชิมจีน” (พ.ศ. ๒๕๕๑) ฯลฯ ตัวอย่างสารคดีท่องเที่ยวดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวระหว่างคนไทยและคนจีนมีสายสัมพันธ์แนบแน่นมายาวนาน (สมพร ภาวิจิตร. ๒๕๕๑ : คำนำ)

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้รับความนิยมนสูงสุดจากนักท่องเที่ยวทั่วโลกในปัจจุบัน (วรวุฒิ เล็กศิลา. ๒๕๕๐ : คำนำ) ดังมีรายงาน “เศรษฐกิจจีน : หนึ่งปี หลังเข้า WTO และผลกระทบต่อไทย” (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษาจุฬาฯ. ๒๕๔๖ : ๑๕) กล่าวว่าจีนมีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใน พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นลำดับที่ ๕ ของโลก มีมูลค่า ๑๗,๘๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีนักท่องเที่ยวที่พักรวมเป็นจำนวน ๓๑.๒ ล้านครั้ง มีนักท่องเที่ยวจากประเทศไทยได้เข้าไปลงทุนทำธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท บริษัทนำเที่ยว ภัตตาคาร ธุรกิจร้านค้าปลีก (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. ๒๕๔๖ : ๑๕๒) จึงทำให้คนไทยนิยมเข้าไปท่องเที่ยว ดังที่ปรีวิวัฒน์ จันทร (๒๕๕๒ : คำนำ) กล่าวว่า “สำหรับผม เมืองจีนคือแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และธรรมชาติอันยิ่งใหญ่ที่มีเสน่ห์ชวนให้เข้าไปสัมผัสได้อย่างไม่รู้จบ หลาย ๆ เรื่องราวเมื่อยิ่งสืบค้นก็ยิ่งสนุกท้าทายให้อยากเดินทางต่อ เพื่อเก็บเกี่ยวเรื่องราวเหล่านั้นมาถ่ายทอดเล่าสู่กันฟัง และบางเรื่องก็ยังคงมีความเกี่ยวเนื่องกับสังคมและศิลปวัฒนธรรมของบ้านเราอย่างแยกไม่ออกอีกด้วย”

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนกับประเทศไทยมีการติดต่อปฏิสัมพันธ์กันโดยธรรมชาติจากการมีเชื้อสาย หรือมีความรู้สึกเป็นพี่น้องกัน สัมมมายาวนานมากกว่า ๑๐๐ ปี และได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและราชอาณาจักรไทยเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ ความสัมพันธ์จีน-ไทยมีรากฐานที่มั่นคงอย่างยิ่ง จนถึงปัจจุบันด้วยปัจจัยส่งเสริมที่สำคัญที่สุด ๓ ประการ (ธีระวิทย์, นามแฝง. ๒๕๔๕ : ๒๕-๓๒) ดังนี้

ประการแรก พระบรมวงศานุวงศ์ไทยเสด็จเยือนจีนสมัยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเสด็จเยือนจีนครั้งแรกอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี และ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ แต่ละพระองค์เสด็จเยือนจีนมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ครั้ง การเสด็จเยือนจีนของพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวางในสื่อมวลชนไทย คนไทยมีโอกาสดูชื่นชมศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติของจีนอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ มีการแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้นำจีนและผู้นำไทย และประชุมปรึกษาหารือกันในชมรมต่าง ๆ บ่อยครั้ง ทั้งในเวทีทวิภาคีและพหุภาคี

ประการที่สอง คนจีนและคนไทยเคารพ “กฏมิปัญญา” ของกันและกัน ไทยรับรองจีนเป็นจีนเดียวและรัฐบาลจีนที่กรุงปักกิ่งเป็นรัฐบาลที่ชอบด้วยกฎหมาย และไทยไม่เข้าไปแทรกแซงปัญหาภายในของจีน เช่น การรวมทิเบต ฮองกง มาเก๊า และได้หวัน

ประการที่สาม คนไทยและคนจีนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ส่วนใหญ่มีความผูกพันและห่วงใยกันฉันญาติมิตรที่ดี การแสดงความเห็นใจและการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งประสบภัยพิบัติ เช่น ไทยมีวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๔๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๓ จีนประสบอุทกภัยครั้งใหญ่ พ.ศ. ๒๕๔๑ และไทยเกิดมหันตภัยคลื่นสึนามิในปลาย พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้น อีกฝ่ายหนึ่งจะแสดงความห่วงใย และให้ความช่วยเหลือฉันญาติมิตรที่ดีต่อกัน

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่พระบรมวงศานุวงศ์ไทยเสด็จเยือนจีนเป็นครั้งแรก คนไทยก็นิยมเดินทางนิยมไปท่องเที่ยวจีนในท้องถิ่นต่าง ๆ ดังที่มีทริยา ชาติทรัพย์ (๒๕๔๗ : คำนำ) อธิบายให้เหตุผลของการไปท่องเที่ยว เป็นเพราะ “จีนมีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาลแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิศาสตร์เทือกเขาและหุบเขาที่สูงและลึก ทะเลทรายแห้งแล้ง ป่าสน ป่าดงดิบ ที่ราบลุ่มอันอุดมสมบูรณ์ แม่น้ำ และทะเลสาบ เพราะความแตกต่างนี้เองที่เป็นผลให้สภาพดินฟ้าอากาศต่างกันไปด้วย คนจีนในแต่ละท้องถิ่นมีวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีไม่เหมือนกัน เป็นความแตกต่างที่ชวนให้ค้นหา นอกจากวัฒนธรรมที่ยิ่งใหญ่เก่าแก่ ความสวยงามของภูมิประเทศและความอลังการของโบราณสถานแล้ว จีนยังมีเสน่ห์ลึกลับ ที่เร้าเร้าความสงสัยใคร่รู้ และความอยากเดินทางไปค้นหาด้วยตนเอง”

พ.ศ. ๒๕๔๔ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ทำให้ได้รับมีความนิยมท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เนื่องจากจีนได้เปิดประเทศ และอนุญาตให้ชาวต่างชาติซึ่งปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดให้เข้าร่วมทุนกับบริษัทตัวแทนท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวของจีน เพื่อให้บริการในเขตสถานที่พักตากอากาศ เช่น เมืองปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ และกวางโจว เป็นต้น

สมพร ภาวิจิตร (๒๕๕๑ : ๑๒๑-๑๒๓) กล่าวว่า การเปิดประตูสู่โลกภายนอกของจีน ตั้งแต่การเป็นสมาชิก WTO ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนก็เริ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวและพัฒนาจนกลายเป็นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่นำรายได้สู่ประเทศ มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับ

การท่องเที่ยวที่ชัดเจน โดยให้เมืองและมณฑลต่าง ๆ สามารถวางแผนและบริหารการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเชื่อมสัมพันธ์กับภาคส่วนอื่น ๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถาน และศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจึงหลั่งไหลเข้าไปเที่ยวเมืองจีนเป็นจำนวนมากทุกปี จนถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งจีนเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกก็ได้รับประโยชน์ทางการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก วิทยากรณ์ วงศ์ศรีสุขน (๒๕๔๘ : ๓๐๘-๓๑๓) กล่าวว่าอัตราการเติบโตรายปีรวมเป็น ๖๓ % และคาดการณ์ว่าโรงแรมชั้นนำในปักกิ่งในปัจจุบันจะเพิ่มขึ้นจาก ๒๐๐ แห่ง เป็น ๓๐๐ แห่ง ดังนั้น การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกจึงทำให้มีนักท่องเที่ยวทั่วโลกเข้ามาในประเทศไทยและมีส่วนสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่นของปักกิ่ง และภูมิภาคต่าง ๆ ของจีนเพิ่มขึ้น

จะเห็นได้ว่าประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้รับความนิยมนิยมอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวคนไทยที่นิยมไปท่องเที่ยว นอกจากการเดินทางไปท่องเที่ยวชมธรรมชาติแล้ว ยังเป็นการเดินทางที่สร้างสรรค์ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและความสัมพันธ์อันดีงาม ซึ่งมีสายสัมพันธ์แนบแน่นมายาวนาน มีการเดินทางสะดวก และมีวัฒนธรรม ประเพณีใกล้เคียงกัน โดยมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวไม่สูงนัก การเดินทางท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นยังเป็นการเปิดโลกทัศน์ นักท่องเที่ยว “ได้รับรู้สรรพสิ่งที่พบเห็นในแง่มุมต่าง ๆ” (สมพร ภาวิจิตร. ๒๕๕๑ : คำนำ) เป็นประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยได้เขียนเรื่องราวการท่องเที่ยวตีพิมพ์เป็นหนังสือสารคดีท่องเที่ยว โดยเฉพาะตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยมีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และจีนได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกใน พ.ศ. ๒๕๔๔ รวมทั้งการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกใน พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสารคดีท่องเที่ยวในช่วงเวลานี้มีสาระเรื่องราวที่น่าสนใจ ทั้งในด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา จึงสนใจนำมาวิเคราะห์ ซึ่งจะทำให้เห็นภาพสังคมและวัฒนธรรมจีนที่ผู้เขียนสารคดีได้บันทึกและถ่ายทอดในหนังสือสารคดีท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในช่วงเวลาดังกล่าว

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของสารคดีท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. เพื่อวิเคราะห์การใช้ภาษาในสารคดีท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑

๑.๓ สมมุติฐานการวิจัย

๑. หนังสือสารคดีท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศจีน และความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สังคม เป็นต้น

๒. การใช้ภาษาในหนังสือสารคดีท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้เขียนใช้ภาษาระดับทางการ กึ่งทางการ และระดับสนทนา อีกทั้งใช้โวหารต่าง ๆ ใช้คำเรียกชื่อเมืองและการใช้คำทับศัพท์ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

สารคดีท่องเที่ยวที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ เป็นหนังสือสารคดีท่องเที่ยวที่เขียนโดยผู้เขียนคนเดียว และได้เดินทางไปท่องเที่ยวมณฑลต่าง ๆ ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ ครอบครัวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้กว้างขวางและชัดเจนโดยคัดเลือกจากสารคดีต่าง ๆ ที่พิมพ์เป็นเล่ม และพิมพ์เป็นครั้งที่หนึ่ง มีจำนวน ๘ เรื่อง ดังต่อไปนี้

๑. ข้าแดนมังกร ภาคพิสดาร พ.ศ. ๒๕๔๘ โดย เมธาวุฒิ พีรพรวิฑูร
๒. เรื่องจริงจากจีน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดย วิภา อุดมฉันทน์
๓. รองเท้าบนรอยทราย พ.ศ. ๒๕๔๙ โดย วริษฐ์ ถิมทองกุล
๔. Unseen China : นึกเส้นทางเมืองจีน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดย ดวงใจ
๕. เทียวจีน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดย วรหัท วรเวช
๖. ลอยไปในกึ่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดย สมพงษ์ งามแสงรัตน์
๗. ถนนหมื่นลี พ.ศ. ๒๕๕๑ โดย เรวัต อริยกุลชัย
๘. ยืมจีน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดย สุเมธ แสงนันทนวล

๑.๕ วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม เมื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย
๒. ศึกษาสารคดีท่องเที่ยวที่พิมพ์เผยแพร่ในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ จากแหล่งข้อมูลที่เป็นหอสมุดต่าง ๆ
๓. ศึกษาสารคดีท่องเที่ยวที่ผู้เขียนไปท่องเที่ยวในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ ทุกเรื่อง
๔. คัดเลือกสารคดีท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เขียนโดยผู้เขียนคนเดียว และไปท่องเที่ยวในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ พิมพ์เป็นเล่มและเป็นเล่มที่พิมพ์ครั้งแรก จำนวน ๘ เรื่อง
๕. วิเคราะห์เนื้อหาและการใช้ภาษาในสารคดีท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑
๖. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะ

๑. สารคดีท่องเที่ยว หมายถึง งานเขียนรูปแบบสารคดีที่เขียนจากประสบการณ์และทัศนะของผู้เขียนในการเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยบอกเล่าเรื่องและแสดงทัศนะเกี่ยวกับเดินทาง สถานที่ท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ฯลฯ รวมทั้งวิถีชีวิตของผู้คนและศิลปวัฒนธรรมจีน
๒. เนื้อหา หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางไปท่องเที่ยว เป็นข้อมูล ข้อเท็จจริง รายละเอียดต่าง ๆ ที่บันทึกในหนังสือท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สถานที่ท่องเที่ยว ทัศนะของผู้เขียน เป็นต้น
๓. การใช้ภาษา หมายถึง การใช้ระดับภาษา การใช้โวหาร การเรียกชื่อเมือง และการใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ได้สาระความรู้เกี่ยวกับการเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเชิงวิชาการและความรู้ในด้านต่าง ๆ

๒. ทำให้ มีความเข้าใจแนวการใช้ภาษาในการเขียนสารคดีท่องเที่ยว ในด้านการนำเสนอ เนื้อหา และการแสดงทรรศนะ ซึ่งเป็นแนวการศึกษาและการสร้างสรรค์สารคดีท่องเที่ยว

